

Regionstyrelsen

Regionpolitiker på webben

Ordförandens förslag

1. Försöksverksamhet startas där Region Skånes politiska majoritet och Region Skånes politiska opposition ges möjlighet att på stabsnivå chatta med medborgarna.
2. Försöksverksamhet startas där presidierna i regionfullmäktiges beredningar för tillväxt och hälsa ges möjlighet att använda nyhetsbrev med interaktiva kommentarsmöjligheter för invånarna inom respektive geografiskt område.
3. Försöksverksamheterna pågår i januari-april 2008 och stängs därefter för utvärdering om eventuell fortsättning.
4. En arbetsgrupp bestående av politiska sekreterare från varje parti i regionfullmäktige får i uppdrag att utvärdera de ovan nämnda försöksverksamheterna med rapport till regionstyrelsen i maj 2008.
5. Arbetsgruppen får även i uppdrag att utreda möjligheterna till ökad medborgardialog via internet i ett längre perspektiv och för varje förslag till aktivitet belysa frågor om mål/syfte m.m. som framgår av denna skrivelse. Utredningen ska presenteras i rapport till regionstyrelsen i maj 2008.
6. Kostnaden för försöksverksamheterna januari-april 2008 blir sammanlagt 115 000 kr. Beloppet finansieras ur regionstyrelsens anslag för oförutsedda behov.
7. Det nuvarande debattforumet på www.skane.se/debattera stängs den 1 januari 2008.

Sammanfattning

Under januari-april 2008 börjar på försök nya former för kommunikation via webben mellan förtroendevalda från Region Skåne och medborgarna. Syftet är att göra Region Skånes förtroendevalda mer synliga på internet.

Det nuvarande debattforumet på www.skane.se/debattera stängs den 1 januari 2008. En parlamentariskt sammansatt arbetsgrupp får i uppdrag att utreda möjligheter till ökad medborgardialog via internet.

Beskrivning av ärendet

Demokratifrågorna ligger hela tiden i fokus i Region Skåne. Dessa frågor utgör en pelare i regionförsöket och vår framgång inom detta kommer sannolikt att väga tungt i vågskålen när framtidens regioner ska beslutas. Det finns därför all anledning att kontinuerligt hitta nya sätt och nya vägar till demokratisk dialog. För att förstärka den demokratiska processen i Region Skåne behöver de förtroendevalda bli mer synliga via internet/på webben.

Målet är att politikerna i Region Skåne ska ligga i yttersta framkant vad gäller att utnyttja modern teknik för att främja den demokratiska dialogen.

För att nå dit föreslås två parallella spår, ett i det korta perspektivet och ett på längre sikt. Dels är det viktigt att komma igång med ett par snabba och relativt enkla lösningar för att öka synligheten just nu, dels är det viktigt att hämta in kunskaper om de bästa kommunikationsmetoderna mellan Region Skånes förtroendevalda och Skånes invånare på längre sikt.

Det korta perspektivet - chatt och nyhetsbrev

Chatt

Den politiska majoriteten och den politiska oppositionen ges möjlighet att i egenskap av regionpolitiker på stabsnivå chatta med medborgarna.

Chatt innebär i det här sammanhanget en webbtjänst som erbjuder diskussion i realtid via internet genom ett snabbt utbyte av korta textmeddelanden, där gränssnittet på alla användardatorer uppdateras med automatik så fort ett nytt inlägg i diskussionen publiceras.

Det aktuella chattverktyget ska utformas så enkelt och användarvänligt som möjligt.

Texter från chatten ska arkiveras för att allmänheten ska kunna läsa det i efterhand på hemsidan.

Det får ske framförhållning när det gäller chatt på minst en vecka i förväg för att ge tid till annonsering på webben/eventuell annons i pressen.

Nyhetsbrev med interaktiva kommentarsmöjligheter

Presidierna i regionfullmäktiges beredningar för tillväxt och hälsa ges möjlighet att använda nyhetsbrev på Region Skånes hemsida med

interaktiva kommentarsmöjligheter för invånarna inom respektive geografiskt område.

Medborgare/invånare i Skåne ska under en begränsad tid (januari- april) kunna prenumerera på ett nyhetsbrev (antingen via e-post eller RSS) från sin beredningspresidium. Brevet behöver inte vara så omfattande, men för att vara livskraftiga behöver de ha viss frekvens (åtminstone varannan vecka).

Till nyhetsbrevet ska knytas en kommentarsfunktion, på motsvarande sätt som sker idag på ett flertal tidningar på webben, där invånarna i det aktuella området kan ge sina kommentarer. Avsändaren av nyhetsbrevet deltar samtidigt i egenskap av regionpolitiker i kommentarerna och för på så sätt dialog med deltagarna i den aktuella frågan.

I olika dialogaktiviteter (torgmöten, festivaler, m.m.) kan således de förtroendevalda i beredningarna hänvisa till en eller flera aktuella frågor som ligger på www.skane.se/skanedialog för att ge sina kommentarer.

Genom detta blir nyhetsbrevet en form av debattforum i avgränsade och aktuella frågor som de förtroendevalda själva valt.

Att tänka på om båda verktygen

- Det är viktigt att de förtroendevalda överväger valet av tidpunkt för chatten/nyhetsbrevet. Var i den politiska beslutsprocessen ska läsarna av nyhetsbrevet bjudas in? Vid initiering, beredning, beslut, implementering eller utvärdering av en viss fråga? Eller ska chatten vara frikopplad från den politiska beslutsprocessen?
- I första hand blir det de som har tid, möjlighet och intresse att höra av sig som kommer att aktivera sig i de aktuella frågorna. Båda verktygen ska därför inte ses som metoder för att få fram en representativ bild av folkviljan.

Det längre perspektivet - utredning om ökade möjligheter till medborgardialog via internet

Om Region Skåne ska ligga i yttersta framkant när det gäller att utnyttja modern teknik för att främja den demokratiska dialogen, behövs en utredning som behandlar ämnet närmare.

För att förutsättningarna för medborgardialogen ska bli så goda som möjligt, gäller det att man börjar i rätt ände. Erfarenheter från dialogaktiviteter generellt i Sverige, pekar på att om man inte först ställer sig vissa frågor om deras mål och syfte, så är risken stor att det i efterhand blir svårt se att aktiviteterna faktiskt genererat något mätbart positivt resultat.

Medan ovanstående kortsiktiga lösningar provas, behöver därför göras en utredning där man belyser vissa frågor:

- Vad vill vi uppnå? Ökat deltagande i val/politiska organisationer, m.m.? I vilken utsträckning ska medborgarna ges inflytande?
- Hur är läget idag? Vilka andra aktiviteter sker på området medborgardialog i Region Skåne? Vad är rimliga förväntningar? Om vi ska kunna mäta resultatet av dialogen, så måste vi undersöka hur läget är dessförinnan.
- Vilka vill vi kommunicera med? Medborgare, brukare, kunder? Olika målgrupper har olika behov och referensramar. Vilka är vi som kommunicerar - är förtroendevalda folkföreträdare eller förvaltningsföreträdare? Vill de vi vill kommunicera med kommunicera med oss?
- Vad vill vi föra dialog om? Rör det sig om demokratikommunikation eller förvaltningskommunikation? Ska vi prata om detaljer, strategier eller visioner? Allmänpolitik eller konkreta budgetfrågor? På vilket sätt ska dialogen kopplas till den politiska beslutsprocessen och när?
- Vilka metoder ska vi använda? Information/transparens, kontakt- och frågemöjligheter och/eller aktivt deltagande via olika former av debattforum eller omröstningssystem? När, var, hur? Vilken roll ska tekniken spela - är IT mål eller medel? Vem i organisationen ska vara ansvarig för att utveckla och underhålla e-demokrati? Utvecklingen går mot att användarna själva gör jobbet ("webb 2.0"), måste aktiviteterna nödvändigtvis ske i Region Skånes regi eller kan de ske på andra webbplatser?
- Hur gick det? Alla aktiviteter bör tidsbegränsas och utvärderas inom samma mandatperiod. Samtidigt bör det inte bara vara det som är nytt som ska följas upp, utan även det som "alltid" gjorts.

Frågeställningarna beskrivs närmare i demokratiberedningens häfte "Medborgardialog - handbok för Region Skånes förtroendevalda" från 2006, www.skane.se/demokratiberedningen.

Dialogen med medborgarna är de förtroendevaldas arena. Förtroendemannaorganisationen måste ge tydliga syften och mål med sådana aktiviteter, så att tjänstemannaorganisationen därefter har möjlighet att ta fram verktygen på ett ändamålsenligt sätt. Förslag till nya dialogmetoder i ett längre perspektiv måste därför innan de sätts på belysas utifrån ovanstående frågor.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Chatt

Det mest kostnadseffektiva alternativet för att vi ska kunna erbjuda en chatt är att köpa in den som en tjänst i regi av tredjepartsleverantör. Vi undviker investeringar i hårdvara eller mjukvara och kan på detta sätt snabbt byta leverantör om kraven och förutsättningarna förändras. I samtal med potentiell leverantör baserad i Sverige har vi fått ett prisexempel som tillåter chatt med upp till 500 deltagare samtidigt. Tjänsten kan skalas upp om vi

har behov av att kunna bjuda in fler chattare samtidigt. Vi tar höjd för upp till 8 chatt-tillfällen.

Engångskostnader

Uppsättningskostnad extern 11 000 kr

Löpande kostnader per månad

Externa kostnader, 525 kr x 4 månader 2 100 kr

Intern kostnad för 8 chatt-tillfällen,
8 x 2 timmar à 850 kr 13 600 kr

Nyhetsbrev med interaktiva kommentarsmöjligheter

Kommentarsfunktion, 37 timmar à 850 kr 31 450 kr

Tipsa en vän, 15 timmar à 850 kr 12 750 kr

Prenumerationsmöjlighet, 40 timmar à 850 kr 34 000 kr

Varifrån tas pengarna?

Kostnaden för försöksverksamheterna januari-april 2008 blir med 10 100 kr för oförutsett sammanlagt 115 000 kr. Beloppet finansieras ur regionstyrelsens anslag för oförutsedda behov.

Juridisk bedömning

Både för chatt och nyhetsbrev med kommentarsmöjligheter handlar det om att välja mellan diskussion med eller utan förhandsgranskning av inläggen.

Alternativ 1: Besökarna vid chatten/kommentarsfunktionen får göra inlägg i realtid utan förhandsgranskning

Här blir lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor aktuell. Lagen innebär att en person måste utses för att ha sådan uppsikt över tjänsten "som skäligen kan krävas med hänsyn till omfattningen och inriktningen av verksamheten" (4 §) och (i efterhand) ta bort vissa meddelanden som innebär uppvigling, hets mot folkgrupp, upphovsrättsbrott, m.m. (5 §) Den som inte fullgör sin skyldighet att ta bort vissa meddelanden kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst två år. I ringa fall ska inte dömas till ansvar (7 §).

Alternativ 2: Inläggen vid chatten/kommentarsfunktionen förhandsgranskas innan publicering av en moderator

Här granskas inlägg i förväg så att de inte bryter mot vanliga regler om förtal, hets mot folkgrupp, upphovsrätt, m.m. Principen är densamma som för det nuvarande debattforumet på Skane.se, www.skane.se/debattera.

Vad spelar de olika alternativen för roll i praktiken?

Icke-förhandsgranskad diskussion kan vara mer direkt, spontan och levande och är generellt sett mycket vanligare på internet än forum där inläggen

förhandsgranskas. Samtidigt riskerar emellertid diskussionen lättare gå överstyr. Förtal och hets mot folkgrupp har möjlighet att hamna på Region Skånes hemsida och riskerar inte kunna tas bort utan att kränkningen och skadan med brottet redan är skedd.

Diskussion med förhandsgranskning sker med fördröjning. Fördelen är att diskussionerna lättare kan kontrolleras så att de håller sig inom normala samtalsramar och publicering av eventuella brottsliga uttalanden kan undvikas helt. Nackdelen är att besökaren riskerar uppleva samtalet som krångligt och omständligt, man är van från andra forum på internet att kunna föra samtal utan förhandsgranskning.

En nyckelfråga är under vilka tider på dygnet tjänsterna ska hållas öppna och vilken bemanning man i så fall väljer för dem.

De som ska använda verktygen rekommenderas en genomgång om de juridiska sakförhållandena kring hanteringen av dem.

Anonymitet

Möjligheten för medborgarna att vara anonyma i diskussionerna är en faktor att ta med i beräkningen.

Erfarenheten säger, å ena sidan, att anonyma deltagare i elektronisk kommunikation inte sällan uttrycker sig burdust och oförsämr på ett sätt som de aldrig skulle göra i ett vanligt samtal med personer som de inte känner.

Samtidigt vore det, å andra sidan, mycket omständligt att förhindra deltagare att vara anonyma i de föreslagna verktygen. De som vill vara anonyma kan med enkla medel se till att det i praktiken är omöjligt att spåra dem.

Anonymitet bör ses som en fördel. Diskussioner där medborgarna får lov att vara anonyma ger ofta upphov till att saker kommer fram i diskussionerna som annars uteblivit.

Konsekvent agerande i diskussionerna

Genom att diskussionerna sker på Region Skånes hemsida, får Region Skåne rollen både som diskussionspart med ansvariga förtroendevalda OCH rollen som domare med befogenhet att (på förhand eller i efterhand) ta bort frågor som man av olika skäl inte vill svara på. Region Skåne sitter därmed på två stolar samtidigt.

Ageranden i diskussionerna som riskerar uppfattas som ensidigt till Region Skånes fördel, bör därför ske med stor eftertanke. Till exempel kan skillnaden mellan att ta bort inlägg som Region Skåne uppfattar som personliga påhopp/förtal och att ta bort det som frågeställaren bara anser är vassa frågor ibland vara oklar. På samma sätt uppfattas det av medborgare i regel negativt att dröja med eller undvika att ge respons i en pågående diskussion.

Det är angeläget att hantera detta på ett sätt som upprätthåller förtroendet för Region Skåne. Ett sätt är att ställa upp tydliga debattregler för deltagarna som åtminstone Region Skåne följer konsekvent.

Ansvar och bemanning

Med tanke på att diskussionerna i chatt och nyhetsbrevens kommentarer är av politisk natur, ska bemanning, uppsikt och ansvar för chatt och nyhetsbrev med dess kommentarsfunktion ligga inom Region Skånes förtroendemannaorganisation.

Kopplingar till Region Skånes policyer och övergripande beslut

Det är viktigt att möjligheterna till samtal med förtroendevalda via webben är så tillgängliga och användarvänliga som möjligt, inte minst mot bakgrund av att det handikappolitiska programmet tar upp åtgärder för att öka förutsättningar för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionshinder.

Region Skånes kommunikationspolicy beskriver som ett av sina mål att ge medborgarna insyn i verksamheten och möjlighet att engagera sig i den demokratiska dialogen om Skånes framtid. Extern kommunikation ska stödja och stimulera dialogen mellan medborgarna och Region Skåne och på så sätt bidra till den demokratiska processen i samhället. All kommunikation ska vara öppen, lättillgänglig, snabb, aktiv, trovärdig, begriplig och målgruppsanpassad.

Hur uppföljning ska ske

Utvärdering av aktiviteterna som genomförs i det ovannämnda korta perspektivet sker med rapport till regionstyrelsen under maj 2008.

Utredningen om möjligheter till ökad medborgardialog via internet i det längre perspektivet ska presenteras i rapport till regionstyrelsen i maj 2008.

Hur samverkan skett med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan har bedömts nödvändig i detta ärende.

Jerker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Sören Olofsson
Regiondirektör